

Tettar vatgas da mulscher

Il parlament vul legalisar ina nova furma da la tratga da vadels

DAD ANDREAS CADONAU/FMR

■ **La legislaziun actuala na lubescha betg da furnir latg da consum, sch'in vadè ha tettà l'iver da la vatga. Tant il Cussegl naziunal sco il Cussegl dals chantuns han approvà dacurt ina moziun ch'incumbescha il Cussegl federal da midar l'ordinaziun.** Vadels e vatgas fatschentan magari er il Parlament federal. Suentar il Cussegl naziunal ha il Cussegl dals chantuns approvà a chaschun da la sessiun da mars ina moziun da la cusseglia naziunala *Martina Munz* (PS, Schaffusa). La moziun incarichescha il Cussegl federal dad adattar la norma legala per pudair commercialisar latg da vatgas mamma. Per regla è il mund svizzer da las vatgas zavrà en vatgas da latg e vatgas mamma. Las vatgas mamma vegnan tettadas dals vadels e las vatgas da latg vegnan mulschidas. Ina part da quel latg da la vatga mulschida vegn vendida per latg da consum e da chaschar ed ina part baiva il vadè, dentant or da la sadella. Ussa dentant exista ina furma maschadada. Principalmain en Germania è s'establida l'uschenumnada tratga da vadels liada a la mamma.

Sut quel term vegn latg gia commercialisà en diversas fatschentas da commerzi da detagl en Germania. En Svizra existan paucs manaschis che mulschan bain las vatgas, laschan dasperas dentant era tettar ils vadels quellas vatgas. Il motiv ch'ils purs svizzers e grischuns n'aprezieschan betg la furma maschadada è la situaziun legala. L'ordinaziun federala che regla las victualias da derivanza dad animals circumscriuva latg da consum per latg da l'entira mulschida dad ina u da pliras vatgas. Tetta uss in vadè ina part da quel latg nun è l'entira

L'emprim laschar tettar il vadè e suenter mulscher. Ina metoda da la tratga da vadels en curt era legalisada en Svizra.

FOTO SOMEDIA

mulschida pretendida da l'ordinaziun federala garantida.

Zona grischada diventa alva

Tar la cussegliaziun purila dal Plantahof han ins prendi enconuschientscha da la midada legala avisada dal Parlament federal. En accordanza cun il Cussegl federal, uschia che la midada da l'ordinaziun è sin il binari. *Mario Bühler*, responsabel tar la cussegliaziun purila per la tegnida dad animals, ha discurrì dad ina zona grischada enfin uss pertutgant vender il latg da vatgas mamma.

El è da l'opiniun che la situaziun legala saja sulet in motiv che mo singuls purs grischuns e svizzers sa fatschentian enfin

uss cun laschar tettar vatgas da mulscher. El crai dentant che quella pussaivladad saja interessanta per divers motivs. Bühler ha fatg attent ad in'organisaziun da puras, purs e consuments en il chantun Berna che commercialiseschia gia latg da derivanza dad ina tratga da vadels liada a la mamma. Problems pervia da la qualitad dal latg na vesa Bühler nagins. El ha ditg che la producziun da latg saja ferm controllada e las pretensiuns igienicas autas. Bühler prevesa dad integrar las novas pussaivladads da la tratga da vadels en la purschida da la cussegliaziun, damai da pussibilitar ad interessents da visitar plirs manaschis che sa fatschentan gia cun quella producziun. Il cussegliaziun puril ha menziunà las diversas metodas da la-

schar tettar vatgas da latg e visà a las pretensiuns vers ils indrizs da las stallas che stoppian medemamein constar. Sa fatschentà pli intensiv cun la tratga da vadels liada a la mamma è l'Institut per la perscrutaziun da la cultivaziun ecologica, domicilià a Frick. L'Institut ha examinà la nova tratga da vadels sin 13 differents manaschis svizzers e pareglia datada da 153 vadels ch'han tettà la mamma u ina vatga nutrida, cun l'ulteriura tratga. L'examinaziun inditgescha main diever da medicaments tar ils vadels che han tettà vers la metoda convenziunala. Sche las datas da sulet 153 vadels èn represchentativas è in'otra dumonda. Sustegn chat-ta la nova tratga da vadels en scadin cas tar la protecziun dals animals.